

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Nadejda Pîrlițanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Pîrlițanu împotriva IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, intervenienți accesorii Ion Apostol și Svetlana Patrașcu cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Nadejda Pîrlițanu, s-a admis apelul declarat de IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, s-a casat parțial hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătoria Bălți, sediul Central și în latura casată s-a emis o nouă hotărâre

*(Dosarul nr. 2ra-565/23
NR. PIGD 2-19005272-01-2ra-13042023)*

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023.

Recurs inadmisibil.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Judecătoria Bălți, sediul Central, jud. N. Costăș
Curtea de Apel Bălți, jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

16 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către Nadejda Pîrlițanu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 02 ianuarie 2019, Nadejda Pîrlițanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material și moral.

2. În motivarea cererii reclamanta Nadejda Pîrlițanu a indicat că 21 octombrie 2015, în mun. Bălți, a decedat fiul Leonid Lîsenco, cauza decesului fiind xxxxxx.

3. Reclamanta a menționat că în luna aprilie 2015 fiul ei a început a avea dureri de stomac și s-a adresat către Instituția Medico-Sanitară Publică «Centrul Medicilor de Familie» Bălți la medicul endoscopist Ion Apostol pentru examinări și consultări. La 16 aprilie 2015, medicul Ion Apostol a efectuat fibrogastroscopia și în urma acestei examinări a eliberat o concluzie, precum că fiul reclamantei are xxxxxxx. Reieșind din faptul că tratamentul prescris nu a fost efectiv, peste o lună Leonid Lîsenco s-a adresat repetat la medicul Ion Apostol și la 15 mai 2015 a fost efectuată fibrogastroscopia repetată cu diagnoza xxxxxxx.

4. Reclamanta a indicat că în luna iulie 2015 la Institutul Șalimov în or. Kiev lui Leonid Lîsenco i-a fost stabilită diagnoza „xxxxxxx”, fiind operat, dar din momentul diagnosticării xxxxxxx (01 iulie 2015) dezvoltarea acestuia a fost agresivă și rapidă cu deces subit la 21 octombrie 2015. Astfel, conform datelor Protocolului Național Clinic nr. 207 „Ulcerul gastric și ulcerul duodenal la maturi”, concluziei comisiei MS RM, investigațiile cu aparatul FGS, efectuate fiului reclamantei la 16 aprilie 2015, 15 mai 2015 și 28 mai 2015 urmau să aibă loc cu biopsie, pentru excluderea procesului xxxxx.

5. Reclamanta consideră că medicul Ion Apostol, care a examinat fiul acesteia, a admis neglijență medicală în serviciu, deoarece contrar plângerilor din partea fiului Leonid Lîsenco și semnelor evidente ale bolii, nu a propus și nu a efectuat investigațiile necesare pentru stabilirea diagnozei corecte, fapt ce a dus la numirea unui tratament incorect, acesta fiind privat de posibilitatea de a depista xxxxxx xxxxxxx și de a trece un tratament

adekvat. A indicat că, fiind examinat la medicul de familie la Centrul medicilor de familie nr. 6 din mun. Bălți, acesta nu i-a propus lui Leonid Lîsenco spitalizarea.

6. În adresa Ministerului Sănătății a fost expediată o plângere. Prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 3530 din 07 iulie 2016, s-a creat o comisie din medici specialiști și reprezentanți ai Ministerului Sănătății, care și-au expus concluziile sale în nota informativă în care este indicat că la examinarea fiului reclamantei Leonid Lîsenco, de către medicul Centrului medicilor de familie Ion Apostol, nu a fost stabilită necesitatea efectuării biopsiei în cadrul efectuării fibrogastroscopiei cu trimiterea mostrei pentru examinare histologică. Astfel, conform datelor documentelor medicale prezentate, comisia a ajuns la concluzia că investigațiile care au avut loc la 16 aprilie 2015 și la 15 mai 2015 urmau a fi efectuate cu biopsie pentru excluderea procesului patologic malign, iar neajunsurile admise în tratamentul și examinarea fiului reclamantei de către Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți, prin necolectarea materialului biologic pentru examenul histologic în timpul efectuării FGS, au permis dezvoltarea nedagnosticată a bolii xxxxx, fapt ce s-a dovedit a fi motivul decesului. Astfel, pentru încălcările stabilite în timpul reuniunii Comitetului pe Bioetică și a comisiei administrativ-disciplinare a Ministerului Sănătății din 10 iulie 2016, în privința medicului Ion Apostol, care activează la Centrul medicilor de familie mun. Bălți, a fost aplicată o sancțiune disciplinară în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul muncii - avertizarea. Consideră că, nestabilirea diagnozei corecte din cauza examinării insuficiente, ignorarea plângerilor bolnavului, evidentele semne ale bolii pe parcursul a 4 luni de tratament, necolectarea mostrelor pentru efectuarea biopsiei de către medicii Centrului Medicilor de familie mun. Bălți, constituie neglijență medicală în serviciu la acordarea ajutorului medical lui Leonid Lîsenco.

7. Reclamanta a indicat că Leonid Lîsenco este unicul fiu al acesteia și consideră că din vina medicilor acesta a decedat la vârsta de 36 ani. Totodată, a menționat că pe parcursul vieții Leonid Lîsenco era un tânăr inteligent, cu studii superioare, ducea un mod sănătos de viață, practica sportul și era un sprijin pentru reclamantă. Durerea fizică și suferințele prin care a trecut fiul ei împreună cu ea, este imposibil de a fi apreciate, și-a pierdut cea mai scumpă ființă pe care o avea – fiul ei.

8. Reclamanta Nadejda Pîrlițanu a solicitat încasarea din contul IMSP Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți a prejudiciului material compus din cheltuieli pentru tratament în sumă 3 251 euro, costul hotelului în sumă de 2 009,28 lei, costul intervenției chirurgicale în mărime de 37 639,00 lei, cheltuieli de transport în sumă de 5 065,00 lei și prejudiciul moral în sumă de 500 000 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin încheierile din 20 ianuarie 2020 și 12 august 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Ion Apostol și Svetlana Patrașcu.

10. Prin hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Pîrlițanu. S-a încasat de la IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” în beneficiul Nadejdei Pîrlițanu prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei. S-a încasat de la IMSP „Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 lei. În rest, acțiunea s-a respins.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 08 octombrie 2021, avocatul Nicolai Prepeleț, în interesele IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, a declarat apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. La data de 18 ianuarie 2022, a prezentat cererea de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, pentru care își întemeiază apelul, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în latura încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care a respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Pîrlițanu.

12. La 13 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Dumitru Dulgher, în interesele lui Ivan Apostol, a declarat apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. La data de 17 ianuarie 2022, a prezentat cererea de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, pentru care își întemeiază apelul, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a respinge cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Pîrlițanu.

13. La 19 octombrie 2021, Nadejda Pîrlițanu, a declarat apel împotriva hotărârii din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. La data de 19 ianuarie 2022, a prezentat cererea de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, pentru care își întemeiază apelul, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea încasării prejudiciului material cu admiterea cerințelor integral în această parte, precum și admiterea cerințelor de încasare a prejudiciului moral, majorând suma prejudiciului până la 900 000 lei.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Nadejda Pîrlițanu. S-a admis apelurile declarate de IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” și Ion Apostol.

S-a casat parțial hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Pîrlițanu împotriva IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, intervenienți accesorii Ion Apostol și Svetlana Patrașcu, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, în latura încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea în latura dată unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Nadejda Pîrlițanu împotriva IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, intervenienți accesorii Ion Apostol și Svetlana Patrașcu, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată s-a respins.

În latura respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului material hotărârea s-a menținut.

15. Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând lucrările dosarului în raport cu starea reală de fapt a reținut că concluzia instanței de fond, prin care s-a respins acțiunea, este neîntemeiată, aceasta urmând a fi casată parțial, în partea contestată, cu adoptarea unei noi soluții de respingere a acțiunii.

16. Instanța de apel a stabilit că în perioada aprilie-mai 2015, Leonid Lîsenco acuzând dureri în partea superioară a abdomenului s-a adresat la Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți pentru acordarea ajutorului medical. Astfel, la 16 aprilie 2021, Leonid Lîsenco s-a adresat medicului endoscopist Ion Apostol din cadrul Centrului Medicilor de Familie mun. Bălți, fără trimitere medicală de la medicul de familie, în vederea efectuării gastroscopiei. Potrivit extrasului eliberat de medicul Ion Apostol s-a stabilit diagnoza: xxxxxx, iar la 15 mai 2015 la examinarea repetată a lui Leonid Lîsenco după petrecerea procedurii de fibrogastroscopie i-a fost stabilită diagnoza: xxxxxxxx.

17. Instanța de apel a stabilit că, cu rezultatele primite de la medicul endoscopist, Leonid Lîsenco s-a adresat la medicul gastrolog O. Mihăiescu, care i-a prescris tratament fără spitalizare, iar în legătură cu înrăutățirea sănătății lui Leonid Lîsenco acesta s-a adresat la 28 mai 2015 către medicii Centrului Sănătății Familiei „Galaxia” mun. Chișinău, unde a fost examinat fiindu-i efectuată fibrogastroduodenoscopia, cu diagnoza: „xxxxxxxxxxxxxxxx”.

18. La 14 iulie 2015, Leonid Lîsenco s-a adresat la Institutul de științe chirurgicale și transplant „Șalimov” din or. Kiev, în rezultatul examinării medicale fiindu-i stabilită diagnoza de „xxxxxxx”. Astfel, la 20 iulie 2015

pacientul a suportat o intervenție chirurgicală, iar la 26 septembrie 2015 a fost externat din instituția medicală, după care, la 21 octombrie 2015 Leonid Lîsenco a decedat, fapt confirmat prin certificatul de deces seria DC-IV 1349053.

19. La 02 ianuarie 2019, Nadejda Pîrlițanu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva IMSP „Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material și moral, fiind prezentat contractul nr. 18 din 14 iulie 2015, încheiat între Leonid Lîsenco și Institutul de științe chirurgicale și transplant „Șalimov” din or. Kiev, chitanța de plată nr. 58 din aceeași data pentru costul intervenției chirurgicale, precum și un șir de bonuri pentru cheltuieli de tratament, costul cazării la hotel și cheltuieli de transport.

20. Reieșind din materialele cauzei, raportate la art. 25 din Legea cu privire la ocrotirea sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995, capitolul I pct. 1, 2 din Anexa nr. 2, capitolului II pct. 3, capitolul III pct. 15, 20 , capitolul IV pct. 27 la Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 614 din 28 iulie 2011, Regulamentul Comisiei privind selectarea pacienților pentru trimiterea la tratament și/sau investigații costisitoare peste hotarele republicii, prima instanță corect a constatat că Nadejda Pîrlițanu nu este îndreptățită de a solicita încasarea din contul IMSP „Centru Medicilor de Familia municipal Bălți” a prejudiciului material suportat în legătură cu tratamentul și investigațiile efectuate de către Leonid Lîsenco în cadrul Institutul de științe chirurgicale și transplant „Șalimov” din or. Kiev, or, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe pertinente și concludente ce ar confirma faptul că Leonid Lîsenco s-a adresat către medicul său de familie în vederea perfectării dosarului pentru a fi examinat de către Comisia privind selectarea pacienților pentru trimiterea la tratament și/sau investigații costisitoare peste hotarele republicii.

21. Instanța de apel a stabilit că Leonid Lîsenco desinestător și-a ales clinica/institutul cu care a încheiat contract de acordare a asistenței medicale, respectiv acesta și-a asumat toate cheltuielile or, chiar și în cazul în care de către Ministerul Sănătății ar fi fost examinat dosarul pacientului Leonid Lîsenco și ar fi fost acceptată efectuarea tratamentului și/sau investigațiilor costisitoare de către pacient peste hotarele republicii, Ministerul Sănătății nu achită cheltuielile de deplasare, cazare, diurne a pacienților și a persoanelor însoțitoare a acestora.

22. De asemenea, instanța de apel a stabilit că prin cererea de chemare în judecată Nadejda Pîrlițanu a mai solicitat de la IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” și încasarea prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei. Nadejda Pîrlițanu a pretins încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral pretins cauzat, reieșind din faptul că medicul Ion Apostol este

angajatul IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” și în acțiunile acestuia au fost constatate încălcări în procesul acordării asistenței medicale pacientului Leonid Lîsenco, pentru care Ion Apostol a fost sancționat cu avertisment.

23. Totodată, Nadejda Pîrlițanu a susținut că fiul ei a fost un tânăr inteligent, cu studii superioare, a dus un mod sănătos de viață, practica sportul, activa la ÎCS DRA Draexlmaier-Automotive SRL și era unica speranță și sprijin al ei, iar durerea sufletească pentru pierderea unicului fiu este imposibil de a fi apreciată. Având în vedere că se afla într-o relație deosebit de personală cu persoana care a decedat, ultimul fiind fiul Nadejdei Pîrlițanu, instanța de judecată a reținut că a suportat concomitent cu Leonid Lîsenco suferințele morale, a suferit o reacție psihologică pe perioada confruntării cu starea de sănătate a acestuia până la decesul lui. Instanța de judecată a menționat că în cazul din speță sunt prezente mecanismele juridice translativă pentru restabilirea dreptului succesoral, soldate cu decesul victimei. Ca urmare, în ședința de judecată s-au constatat cu certitudine întrunirea celor două condiții necesare pentru încasarea prejudiciului moral cauzat reclamantei pentru suferințele morale suportate în consecința decesului fiului acesteia, prejudiciu ce urma a fi încasat din contul IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”.

24. Instanța de apel a stabilit că prin ordinul Centrului Medicilor de Familie municipal Bălți nr. 101 din 10 iunie 2016 emis în privința medicului Ion Apostol, s-a constatat următoarele: medicul endoscopist Ion Apostol a efectuat fibrogastroscopia pacientului Leonid Lîsenco la data de 16 aprilie 2015 la rugămintea insistentă a unui coleg, fără trimitere de la medicul de familie. Peste o lună, la 15 mai 2015, a fost examinat repetat, ambele rezultate sunt prezente în fișa bolnavului de ambulator și înregistrate într-un registru adaptat, Registrul de evidență a investigațiilor endoscopice, unde se duce evidența trimiterilor și refuzurilor de efectuare a biopsiei. Acordul informat în scris al pacientului Leonid Lîsenco conform prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății nr. 303 din 06 mai 2010 „Instrucțiune cu privire la modul de eliberare a informației privind propriile date medicale” nu a fost perfectat. Ca urmare, pentru cele depistate în acordarea asistenței medicale pacientului Leonid Lîsenco, medicul Ion Apostol a fost sancționat cu avertisment în temeiul art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

25. Totodată, sa menționat că potrivit raportului de expertiză judiciară din 26 mai 2020 refuzul pacientului de la selectarea materialului biologic pentru examenul histologic urma a fi perfectat în scris. Respectiv, instanța a considerat că nu sunt întemeiate argumentele Nadejdei Pîrlițanu, că în cazul în care Leonid Lîsenco a refuzat selectarea materialului biologic urmau să fie înștiințate rudele sau medicul de familie or, Nadejda Pîrlițanu nu avea

calitatea de reprezentant legal a pacientului, iar PCN-207 nu prevede comunicări medicului de familie de către alți medici.

26. Instanța de apel a mai reținut că conform aceleiași raport de expertiză, nerespectarea PCN-207 (nu sa prelevat material biologic) a permis dezvoltarea nediagnosticată a maladii sub forma de xxxxxxxx cu metastaze însă concluzia dată nu confirmă legătura cauzală între acțiunile medicului Ion Apostol și decesul pacientului Leonid Lîsenco or, experții la fel au concluzionat că nu sa stabilit cu certitudine a avut loc sau nu malignizarea procesului patologic la examinarea primară din 16 aprilie 2015 însă având în vedere agresivitatea și rapiditatea dezvoltării xxxxxx, pronosticul în toate cazurile este nefavorabil. Astfel, nu sa constatat legătura cauzală între acțiunile medicului Ion Apostol și decesul lui Leonid Lîsenco, adică fapta ilicită.

27. Instanța de apel a mai stabilit că lipsește și condiția specială-cauzarea prejudiciului de către prepus în cadrul funcțiilor încredințate de comitent or, reieșind din materialele cauzei medicul endoscopist Ion Apostol a efectuat fibrogastroscopia lui Leonid Lîsenco fără trimiterea de la medicul de familie, astfel, ultimul s-a adresat direct la medicul endoscopist pentru a-i fi efectuată fibrogastroscopia, deci în circumstanțele date IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” nu a încredințat medicului endoscopist Ion Apostol efectuarea fibrogastroscopia lui Leonid Lîsenco.

28. În continuare, instanța a reținut că Nedajda Pîrlițanu a invocat faptul că IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” nu a respectat protocolul de tratament însă din materialele cauzei rezultă că, după prima vizită la medicul Ion Apostol la 16 aprilie 2015, a doua zi la 17 aprilie 2015, tratamentul a fost numit de medicul CSE „Galaxia”, unde Leonid Lîsenco sa tratat și ambulator în perioada 28 mai 2015-04 iunie 2015. În perioada aprilie- mai 2015 Leonid Lîsenco sa adresat și la „Medpark”. După cum a declarat intervenientul accesoriu Svetlana Patrașcu, la adresarea la medicul de familie Leonid Lîsenco avea numit tratament de la medicul specialist și a solicitat numai deschiderea buletinului de boală și ea a indicat în cartelă tratamentul deja numit de specialistul în domeniu.

29. Astfel, sa constatat că Leonid Lîsenco nu sa tratat în cadrul IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”.

30. În mod subsecvent, reieșind din faptul că pretențiile Nadejdei Pîrlițanu privind încasarea prejudiciului material și moral s-au respins, pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, prin prisma art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu a fost compensată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

31. La 06 martie 2023, prin intermediul poștei terestre, Nadejda Pîrlițanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, în parte hotărârea primei instanțe și anume, în partea încasării prejudiciului material, iar pretențiile din acțiune să fie admise integral.

SOLICITAREA RECURENTULUI

32. În susținerea recursului recurenta a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, concluziile instanței de apel sunt eronate și contravin circumstanțelor cauzei, fiind adoptată o soluție greșită.

33. Recurenta consideră că instanța de apel corect a stabilit că la acordarea ajutorului medical lui Leonid Lîsenco IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” nu a respectat cerințele Legii privind asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585 din 27 februarie 1998, conform art. 7 între asigurator și prestatorul de servicii medicale se încheie un contract de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală conform căruia prestatorul de servicii medicale se obligă să acorde persoanelor asigurate asistență medicală calificată.

34. Prima instanță a stabilit faptul acordării ajutorului medical necorespunzător, care a influențat asupra rezultatului nefavorabil pentru Leonid Lîsenco, ceea ce potrivește legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, acordă dreptul la compensarea prejudiciului moral, fiind mama defunctului.

35. Însă, instanța de apel, a ignorat faptul că reglementarea juridică a raporturilor aflate în litigiu nu face astfel posibilitatea de a încasa despăgubiri pentru prejudiciul moral să depindă doar de prezența unei relații cauzale directe între comportamentul ilegal al celui care produce prejudiciul care a avut loc. Dezacordul IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” cu circumstanțele stabilite la caz de către prima instanță, cu concluziile instanței de judecată și o altă interpretare a dispozițiilor legale, nu pot fi temei pentru casarea hotărârii emise de prima instanță.

36. Recurenta consideră că prima instanță corect a aplicat normele dreptului material la încasarea prejudiciului moral, stabilind circumstanțe relevante cauzei, fiind luat în considerare caracterul prejudiciabil al suferințelor sale morale, care au fost cauzate în rezultatul neglijenței personalului medical al IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”.

37. Recurenta a menționat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel, în privința faptului că Leonid Lîsenco nu s-a tratat la medicul de familie,

ori medicul-endoscopis Ion Apostol și medicul de familie Svetlana Patrașcu sunt medici ai IMSP „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, care au eliberat foaie de boală, i-au prescris tratament conform acestei investigații. Pe tot parcursul tratamentului, s-a adresat la medicul de familie.

38. În drept, a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă.

39. Nadejda Pîrlițanu, la 16 august 2023, a depus explicații asupra referinței depuse de Ion Apostol.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

40. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

41. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 03 noiembrie 2022. Decizia motivată a Curții de Apel Bălți din 03 noiembrie 2022, a fost expediată Nadejdei Pîrlițanu, prin intermediul poștei terestre la 06 ianuarie 2023, fiind recepționată la 09 ianuarie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8007608316AS anexat la materialele cauzei (f.d. 51, vol. III). Astfel, recursul declarat de către Nadejda Pîrlițanu, la 06 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

42. La 10 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimă IMPS „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”, intervenienților accesorii Ion Apostol și Svetlana Patrașcu, copia recursului declarat de către Nadejda Pîrlițanu, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

43. La 12 iunie 2023, intimata IMPS „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

44. La 31 mai 2023, Ion Apostol și avocatul Dumitru Dulghieru, în interesele lui Ion Apostol, au depus referință, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

45. Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023. Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de către Nadejda Pîrlițanu, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

46. Art. 433 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

47. Art. 432 alin. (1), (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

48. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

49. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

51. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

52. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

53. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

54. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

55. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului

Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

56. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

57. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

58. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

59. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către Nadejda Pîrlițanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

60. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Nadejda Pîrlițanu, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Munteanu